

DRÁPSMÁLIÐ Í HVALBA

Eftirlit kann ikki forða fyri brotsverkum

Hvussu kann tað henda, at ein maður, sum hevur ein treytaðan dóm, og er undir eftirlitið av Kriminalforsorgini, fer út og ger eitt brotsverk, sum 23 ára gamli hvalbingurin er skuldsettur fyri? Tað eru nógv, sum standa spyrjandi, men eitt eftirlit kann ikki forða fyri einum brotsverkið, sigur leiðarin av Kriminalforsorgini, Elkin Klettheyggj

Marjun Dalsgaard

Tað eru nógv, sum standa spyrjandi, nú tað er komið fram, at ungi hvalbingurin, sum er handtikin og skuldsettur fyri at stinga Hjalmar Holm triggjar ferðir í hálsin, fyri kortum fekk ein treytaðan dóm fyri millum annað eldáseting og at skjóta eftir politinum. Hann sat inni í teir fimm mánaðirnar, sum hann var varðhaldsfongslaður, men var leyslatin eftir dómin, sum var partvís treytaður.

Treytin var, at maðurin fór í viðgerð fyri rúsevnismisnýtslu og í sálarliga viðgerð. Hetta skuldi vera galdandi í eini royndartíð á tvey ár undir eftirlitið av Kriminalforsorgini.

Maðurin var sostatt undir eftirlitið enn, tá sorgarleikurin í Hvalba hendi, og hann er nú skuldsettur og handtikin fyri manndráp.

Elkin Klettheyggj, leiðari av kriminalforsorgini vil ikki siga nakað um einstøk mál, men greiðir frá, at eitt eftirlit í stóran mun er samrøður, og at tað ikki í sær sjálvum kann forða fyri, at tilíkt hendir.

Eftirlitið er samrøður

– Vit kanna ikki hvørt fet, sum fólk taka, men tey koma inn til samrøður hjá okkum javnan, har vit tosa um, hvat endamálið við viðgerðini er, og um hvussu tað gongur hjá teimum. Vit halda sostatt eyga við, hvussu tey eru fyri sálarliga, og um tað tykist, sum tey hava tað gott. Ofta snýr tað seg um hugburðin hjá viðkomandi móttvegis samfelagnum, rúsevnum ella øðrum. Á tann hátt er tað eitt slag av uppdragisli til samfelagið, sigur hon.

Fyrsta árið eru samrøður eina ella tvær ferðir um vikuna. Um viðkomandi skal

í viðgerð fyri rúsevnismisnýtslu, verður somuleiðis hildið eyga við, um hann ella hon í roynd og veru er í viðgerð.

– Eg kann ikki siga nakað um hetta málið, men tá vit hava eftirlit við fólk, vísa tey eitt stempel, sum prógvar, at tey eru í viðgerð, sigur Elkin Klettheyggj.

Ein viðgerð fyri alkohol

varðar í eini 8 vikur. Eftir hetta, er ein eftirviðgerð, sum varðar umleið eitt hálvt ár. Tá viðgerðin er liðug, ganga myndugleikarnir út frá, at fólk eru edrú.

– Vit biðja tey ikki blása í eitt alkometur, men vit hyggja eftir, um tey eru edrú, tá vit hitta tey, og spyrja tey sjálvsagt. Um vit ikki hava orsök til at halda annað, enn

at tað gongur væl, gera vit ikki meira við tað, sigur Elkin Klettheyggj.

Færri samrøður

Fólk, sum eru undir eftirliti í tvey ár, hava færri samrøður annað árið. Lógin sigur tó, at tað skal vera minst ein um mánaðin.

– Um vit meta, at tað gongur gott, eru færri samrøður, men tað skulu vera

Ungi hvalbingurin, sum nú er handtikin og skuldsettur fyri manndráp, skeyt millum annað eftir politinum og hótti við at drepa 60 fólk tann 6. mai 2012. Hann segði tá í rættinum, at hann bert mintist brot frá náttini. Hann var leyslatin eftir dómin, og sat sostatt bert í teir fimm mánaðir, sum hann var varðhaldsfongslaður. Dómarin legði millum annað dent á umstøðurnar, sum vóru, at hann ikki var dømdur fyri brotsverk áður, og at hann var misbrúktur kynsliga, sum barn. Maðurin, sum misbrúkti hann, varð meldaður eftir tilburðin í Øravík, og hevur síðani fingið dóm fyri at hava misbrúkt fleiri dreingir

minst ein um mánaðin, sigur Elkin Klettsheyggj.

– Tað er sjálvasagt lætt at halda seg edrúan til eina samrøðu um mánaðin, men um vit hava eftirlit við onkrum, hendir tað ofta, at avvarandi siga okkum frá, um teirra kæru eru á vandakós, sigur hon.

Eins og við alkoholviðgerð, er eisini eftirlit við, um ein persónur fær tað sálarligu hjálpi, sum viðkomandi skal hava í sambandi við ein dóm. Elkin Klettheyggj vil, sum nevnt, ikki siga nakað um einstaka málið, men sigur, at eftirlitið virkar, sum tað skal, tí tað er ikki ætlanin, at tey skulu halda eitt konstant eyga við teimum, sum eru undir eftirlitið.

– Eftirlitið er samrøður, onkuntíð eru tær í heiminum hjá viðkomandi, men sum oftast hjá okkum. Tær eru regluligar, og vit gera eina meting av, hvussu fólk hava tað. Soleiðis er eftirlitið innrættað, og tað er tað eisini í Danmark, sigur hon og leggur aftrat:

– Vit hava eitt fulltíðarstarv til hetta og 100 fólk

inni í skipanini, so tað er als ikki gjørligt at halda eitt konstant eyga við øllum, og kanna tey út í æsir. Tað er heldur ikki ætlanin, og tað veit dómsvaldið eisini, tá tað velur at geva ein sonevndan kombineraðan dóm, har ein partur er fongsul, og ein partur er viðgerð undir eftirliti.

Dómurin eitt politiskt val

Um dómurin hjá unga hvalbinginum var ov linur, ella óhoskandi vil hon ikki siga nakað um.

– Dómurin er eitt politiskt val. Maðurin hevur fingið dóm innanfyri rammurnar, og tað er soleiðis, vit hava valgt at døma fólk fyri tilíki mál. Um vit ynskja harðari dómur, so mugu vit broyta tað politiskt, sigur Elkin Klettheyggj.

Kriminalforsorgin hevur eftirlit við 50 fólki, sum hava fingið dóm. Harafturat eru 50 fólk, sum ikki hava fingið dóm enn, inni í skipanini, tí teimum tørvar hjálpi. Trý fólk starvast í Kriminalforsorgini. Sjálvt uppgávan við eftirlitinum telur eitt fulltíðarstarv.

marjun@sosialurin.fo